

Energieprijzen en Duurzaamheid

30 November 2022

ALV

1. Europees beleid
2. Nationaal beleid
3. Energieprijzen
4. Effecten op bedrijven
5. Wat doet FME?
6. Vragen en discussie

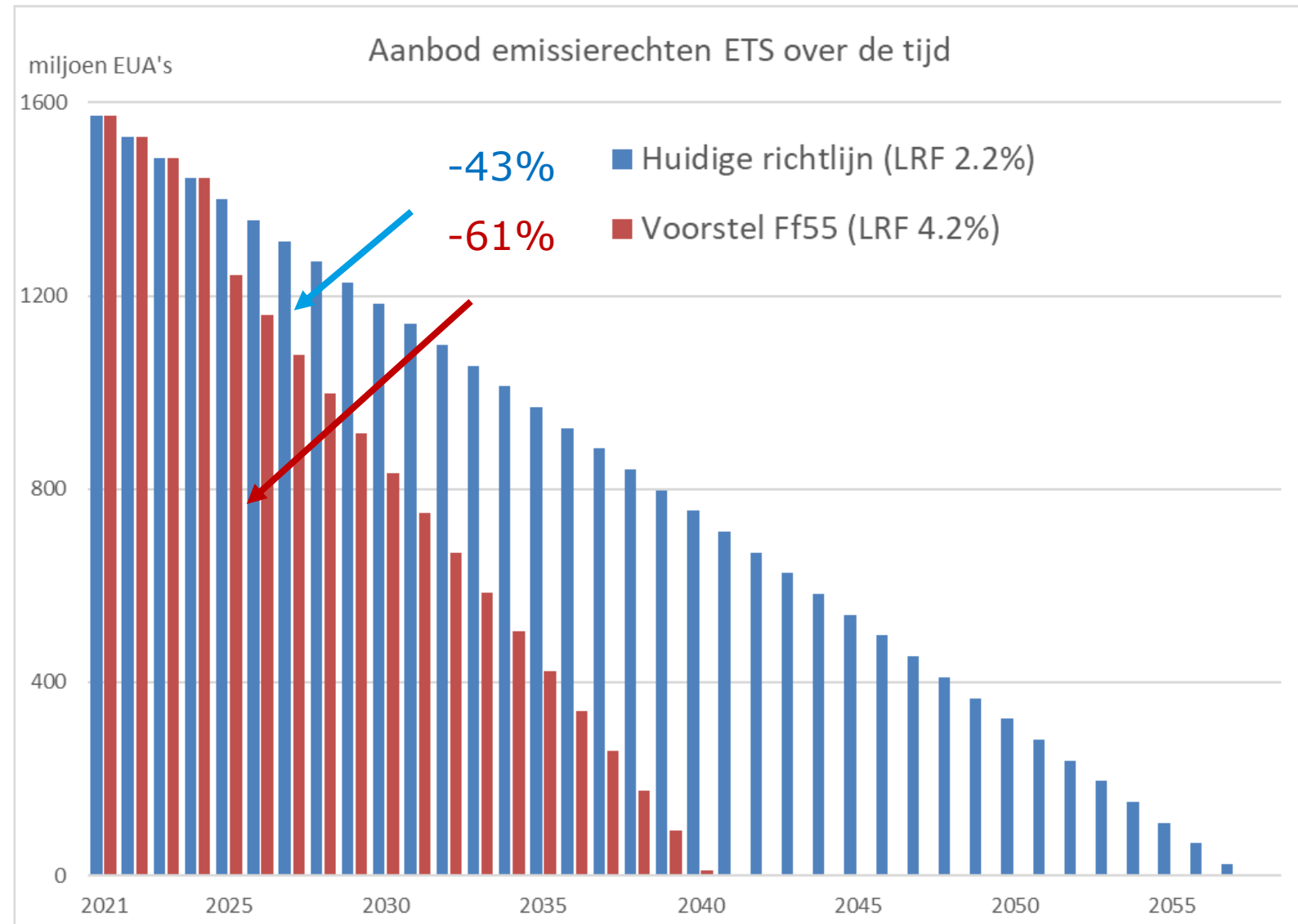
- Europa

Fit for 55 Pakket

Beprijzing	Doelen*	Regels
<ul style="list-style-type: none"> • aanscherping ETS • uitbreiding ETS • herziening Energiebelastingrichtlijn • koolstofheffing aan de grens CBAM 	<ul style="list-style-type: none"> • aanscherping ESR • actualisatie LULUCF • aanpassing RED • aanpassing EED <p>* te realiseren met nationaal beleid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • strengere CO₂ prestatienormen auto's en bestelwagens • alternatieve brandstoffen • duurzamere vliegtuigbrandstoffen • schonere scheepsbrandstoffen
Steunmaatregelen		
nieuw Sociaal klimaatfonds, versterking Moderniserings- en Innovatiefonds		

Aanscherping ETS

- Snellere daling emissieplafond
- Totale emissieruimte neemt met $\pm 45\%$ af
- Veel snellere reductie nodig van uitstoot in elektriciteitssector en energie-intensieve industrie

- Europa

Fit for 55 Pakket (overige zaken)

- hogere ETS-prijs industrie en elektriciteitssector
  - verplichting 50% groene waterstof industrie (RED)
- ETS-prijs in gebouwde omgeving en wegtransport
  - aanscherping ESR: bindend doel Nederland van -36% naar -48%
  - aanscherping normen voor gebouwen en voertuigen
  - aanscherping energiebesparingsverplichting EED (1,5% / jaar)
  - aandacht voor energie-armoede
- Voorstellen herziening energiebelastingrichtlijn (ETD)
  - afschaffen degressiviteit energiebelastingen
  - rangorde tariefstelling energiedragers
(€ elektriciteit < € aardgas)

Kernpunten Miljoenennota Klimaat en Energie

1. Ambitie Nederland is met 55-60% minder CO2 in 2030 fors hoger dan Europa (48%)
2. Kabinet grijpt in bij energieprijzen. Steun voor huishoudens met pakket 13,5 Mld
3. Tegemoetkoming energie intensief MKB pakket 1,7 Mld
Na lobby FME e.a. daalt drempel van 12,5% energie als % omzet naar 7%. De TEK wordt daarmee toegankelijk voor MKB.
4. TEK Plafond is max 160.000 Euro. Dat helpt MKB wel, maar industrie bedrijven met hogere rekeningen > 1 miljoen of meer dus niet
5. Belasting aardgas gaat omhoog en elektriciteit omlaag.
  - Tariefstructuur minder degressief (ongunstig voor verbruik in schijf 3+4)
  - Vrijstellingen EB/ODE voor metallurgische processen vervallen in 2025

Kernpunten Miljoenennota Klimaat en Energie

3. Nationale CO2 heffing scherper om 4 Mton extra aan CO2 te reduceren.

3. ETS en IKC

De CO2 inkomsten van NL nemen toe van € 900 mln in 2022 naar € 1.400 mln in 2023
Oorzaak: hogere CO2 prijzen. Om carbon leakage buiten Europa te voorkomen, heeft de Europese Commissie Nederland toestemming gegeven energie intensieve bedrijven te steunen met € 823 mln euro tot 2025.

- Nederland schrapt IKC regeling op de begroting 2022 (ca. 100 mln / jaar) en erna!
- Andere landen steunen bedrijven wel. Duitsland zet 27,5 mld op de begroting t/m 2030. Factor 4 per jaar meer! Dus ook ongelijk speelveld in Europa.

Lees de hele **FME analyse** van de **Miljoenennota 2023** [hier](#)

Kernpunten Miljoenennota Klimaat en Energie

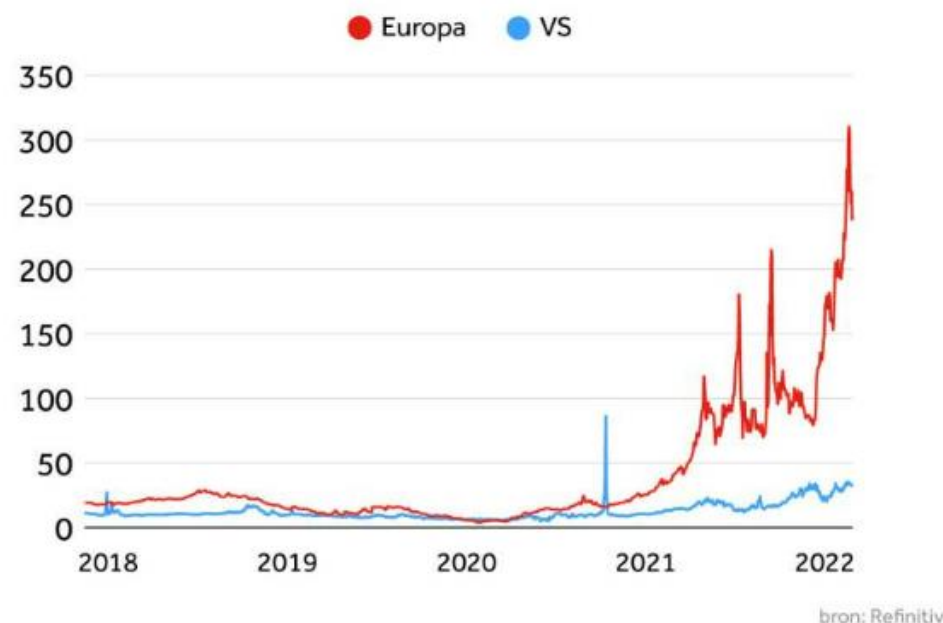
Acute zorgen FME 2022/2023

1. Kabinet was (te) laat met steun consumenten en opnieuw (te) laat met steun bedrijven
2. Den Haag denkt: meeste bedrijven maken winst en Nederland kan wel wat industrie missen, banen zijn er genoeg
3. Kabinet benut EU steunpakketten niet

FME zorgen voor 2023/2024

1. Hoge gasprijzen is Europees probleem
2. Risico: goedkope import van metaal, chemische stoffen en complete producten
3. Productie verschuift naar India, China, VS en Scandinavië. De-industrialisatie van Europa dreigt

Gasprijzen in Europa tien keer hoger dan in de VS
in euro per MWh

Effecten op bedrijven

Zorgen over goedkope import 2022 - 2023

1. FME leden melden cases
  1. Metaalproduct van 1 kilogram.
Inkoop van product 1.10 euro / kg
Bewerking + marge 1.60 euro / kg
2. Klant koopt kant en klaar product uit India voor 1.15 euro / kg = 39% prijsverschil
3. FME Bedrijf verlegt accent van productie naar handel.
4. Kan dat ook plaatsvinden bij Binnenklimaat NL?
Waarom wel of niet?

Beseft het kabinet dat de industrie kan instorten?

Industrieel Nederland haalt opgelucht adem. Ondernemers uit het hele land heffen samen het glas op het overleven van de energiecrisis. Het kabinet is ook aanwezig bij deze feestelijke gelegenheid en neemt glimlachend de vele felicitaties en lofende woorden van ondernemers in ontvangst. Bedrijfsleven en overheid hebben Poetin verslagen, die een energie-oorlog onttekende, een economische oorlog liet ontstaan. Maar we hebben hem diep laten buigen. De Nederlandse industrie draait, steeds groener, op volle toeren en staat sterker dan ooit. Tijd voor bier en bitterballen.

Nachtmerrie

Ik word glimlachend wakker. Dan daalt het besef in: het was maar een droom. De werkelijkheid is dat ik in een nachtmerrie leef. De Nederlandse industrie lijdt zwaar onder de energiecrisis, een aantal bedrijven is al omgevallen, de volgende slachtoffers staan in de rij. Het kabinet kijkt rustig toe hoe het ene na het andere bedrijf in de problemen komt. Ik vraag mij af of er iemand soms denkt dat er toch ingegrepen moet worden. Of dat er iemand is die doorheeft dat de hele industriële waardeketen als een dominospel omvalt als dit

Hoge energierekeningen zetten de Nederlandse industrie onder druk. Zonder afdoende steunmaatregelen van de overheid vallen ook gezonde bedrijven als domino's om, waarschuwt Theo Henrar het kabinet kort voor Prinsjesdag. „Haal de industrie uit deze nachtmerrie.”

nog even zo doorgaat? Deze week zei het ministerie van Economische Zaken dat de Nederlandse industrie al zoveel mogelijkheden heeft om te verduurzamen, dat het compenseren van hoge energierekeningen onnodig is. En dat ze het nut niet inzien van het steunen van bedrijven die nu niet levensvatbaar zijn...

Ik val uit mijn bed van deze redenering. De Europese Commissie heeft landen toestemming gegeven om noodlijdende bedrijven voor miljoenen euro's te compenseren voor de hoge energieprijzen. Want, zo redeneert de EC, Europa moet eensgezind opstaan tegen Poetins poging om het Europese bedrijfsleven te ontregelen en zo een wereldwijde recessie te ontketenen. Ja! riep Duitsland, Frankrijk, België, Hongarije, Italië en andere Europese landen en tuigden voortvarend een steunpakket op om bedrij-

Theo Henrar is voorzitter van de FME, ondernemersorganisatie voor de Nederlandse industrie

Bezinning

Het kabinet kan nog tot bezinning komen en in de miljoenennota geld reserveren om onder de crisis lij-

dende bedrijven te helpen. Als het kabinet dat niet doet, is de Nederlandse industrie er binnenkort zo ernstig aan toe dat ze niet meer kan investeren in verduurzaming. Dan is er geen geld meer voor innovatie waardoor de energietransitie on hold komt te staan en is een groot deel van de Nederlandse productie naar andere landen verplaatst.

Dan zal Nederland niet minder maar méér afhankelijk worden van het buitenland, waardoor we straks niet 12% maar 20% meer moeten betalen voor levensmiddelen. Dan is de woningbouw niet versneld, maar stopgezet. Dan is het arbeidstekort geen probleem meer, werkloosheid wel. Ik roep het kabinet op deze nachtmerrie te voorkomen.

NOS Nieuws • Donderdag 1 september, 18:43

Steeds meer productie wordt stilgelegd vanwege de hoge energieprijzen

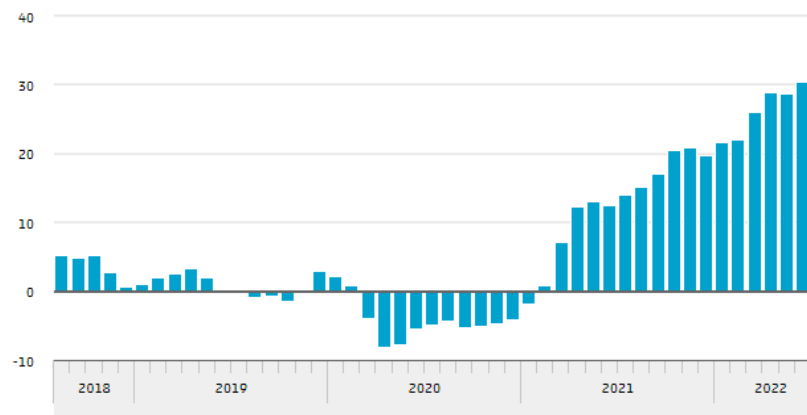

Rob Koster
Economieverslaggever

Yara Sluiskil, de grootste kunstmestproducent in Europa, sluit niet uit dat ook de laatste ammoniakfabriek in Zeeland gesloten moet worden vanwege de hoge gasprijen. Eerder al sloot het bedrijf een kleine en een grote ammoniakfabriek op het terrein langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.

Afzetprijzen industrie

%-verandering t.o.v. een jaar eerder

23 september 2022 — 21:16

Metaalbedrijf Aldel ontslaat 175 van 200 werknemers om gascrisis

Aluminiumfabrikant Aldel in Delfzijl ziet zich door de gascrisis genoodzaakt zo'n 175 van de 200 werknemers te ontslaan. De Groningse metaalfabriek ligt sinds begin september stil omdat het met de hoge energieprijzen onmogelijk is geworden om rendabel te blijven produceren.

Afzetprijzen industrie bijna 28 procent hoger in juli

30-8-2022 06:30

POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY

Vergroten gasleveringszekerheid kost geld nu en in 2023

DEC22

117.500

11/22/2022

1.181

7450

10:17 AM

INTRADAY

3 MONTHS

1 YEAR

2 YEARS

LAST UPDATE TIME: 11-22-2022 10:29 AM GMT

1. Minder gas uit Rusland
2. Minder gaswinning uit Nederland
3. LNG capaciteit op schema
4. Gasvoorraden > 80% op schema wel hoge kosten
5. Elektriciteitsprijs wordt bepaald door de gasprijs en beweegt mee
6. Europa wil cap op 180 euro / MWh maar implementatie kost tijd
7. Experts verwachten prijsniveau rond de 100 -150 euro / MWh

Piek 346 Euro /MWh
26 augustus 2022

De uitdaging van bedrijven nu en in 2023 en later

De uitdaging voor bedrijven. Zij moeten:

1. Zeer hoge energieprijzen betalen
2. Aantrekkelijk blijven voor werknemers. CAO Metalektro +9%.
3. Investeren om duurzaam uit de crisis te komen

De energiecrisis gaat langer duren dan gehoopt.

Belangrijkste opties zijn:

- A. Productie verlagen of stoppen 😞
- B. Prijzen doorberekenen 😊
- C. Verduurzamen 😊 check!

Hier is wel ondersteuning bij nodig. Bedrijven kunnen dat niet alleen.

—○ 2023

- Leveringsprijs Elektriciteit verwachting 5 tot 6 keer zo hoog als 2022
- Leveringsprijs Gas verwachting is 5 keer zo hoog als 2022
- Onder huidig belastingregime uiteindelijke factuur ongeveer 3,5x zo hoog in vergelijking met 2022

2022

	Volume	Prijs	Kosten
Piek	450 MWh	€ 63,03	€ 28.364
Dal	300 MWh	€ 51,91	€ 15.573
Gas	50.000 Nm3	€ 0,1823	€ 9.115
			€ 53.052

Prognose FME Energievoordeel 2023

	Volume	Prijs	Kosten
Piek	450 MWh	€ 390,00	€ 175.500
Dal	300 MWh	€ 255,00	€ 76.500
Gas	50.000 Nm3	€ 0,9750	€ 48.750
			€ 300.750

Effecten van Brussel en Den Haag op bedrijven

Een kijkje bij een verzinkerij

- FME lidbedrijf: verzinken en poedercoaten
- Enkele locaties in Nederland
- Locatie Gelderland. Temperatuur zinkbad 450 C.
  - A. Gasverbruik 1.000.000 M3 per jaar (500 huishoudens)
  - B. Elektriciteit 200.000 kWh (100 huishoudens)

Metaal is oneindig recyclebaar en circulair. Moet er wel een Industrie zijn in NL die dat kan uitvoeren. Anders extra transport en dus extra CO2. Controle is hier ook scherper. Europa moet uitdagingen (zoals IMVO en arbeidsomstandigheden) omarmen en oplossen en dus NIET exporteren naar lage lonen landen.

- Effecten van Brussel en Den Haag op bedrijven

FME bedrijf wil verduurzamen

- Energiebesparing: veel is al gedaan
- Kernprobleem: zinkbad van 450 C >95% energieverbruik
- Warmtenet? Nee te ver weg en te lage temperatuur
- Waterstof? Nee voor 2030 niet leverbaar en te duur
- Groen gas? Hmm maar wie kan leveren en hoe?
- Elektriciteit: Ja dat kan.
- 1 m3 gas = 10 kWh qua energie inhoud
- Nieuw energieprofiel
  - A. 10.000 M3 gas (5 huishoudens)
  - B. 10,200.000 kWh aan elektriciteit (5.100 huishoudens)
- Uitdaging aanleg kabel en levering t.b.v. 10 mln kWh extra

- Effecten van Brussel en Den Haag op bedrijven

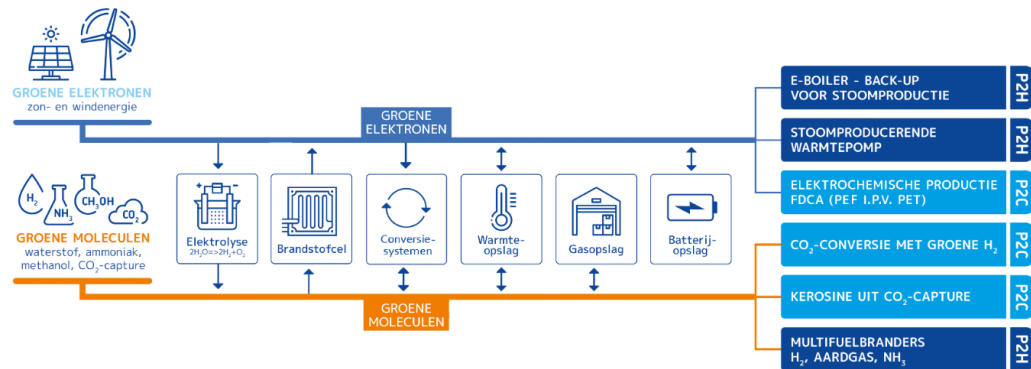
FME bedrijf wil verduurzamen

Advies FME

- Leg contact met de elektriciteit en netwerkbedrijven per locatie
- Gekoppeld met FME lid Blue Terra voor een procesbenadering en FME lid Heat Matrix voor warmteterugwinning uit rookgas
- FME: als je deze locatie uitbreidt met een poedercoat lijn is de energie bijna gratis! De poedercoatlijn draait op 180 C en kan de restwarmte van de verzinklijn benutten
- Rotocoat is afhankelijk van aanleg (datum?) van de elektrische infrastructuur
- De businesscase moet positief zijn
- Daarbij helpt het EU beleid dat Gas duurder wordt dan Stroom
- De hoge energieprijzen helpen niet!
- Vergunningenproblematiek en Stikstof eisen ook niet!

Wat doet FME?

- 1) Project 6-25 procestechnologie minder CO₂ met bewezen techniek
- 2) Field Lab Elektrificatie FLIE Praktijklocatie in Rotterdam
- 3) Energy Storage Nederland alles over energieopslag en conversie
- 4) Elektrolyser Makersplatform
- 5) Internationale waterstofgids
- 6) Netwerk & Lobby
- 7) Subsidie aanvragen

Moeilijke weg naar duurzaamheid en continuïteit

- A. Oekraïneoorlog verstoort tijdspad 2020-2030
Laag gasaanbod -> hoge energieprijzen voor huishoudens + bedrijven

- B. Direct effect: EHBO nodig -> 23,5 mld euro voor Huishoudens 😊
+ 3,1 mld voor MKB bedrijven 😊 😞 is het genoeg?
Geen geld naar industrie en geen IKC regeling meer 😞 😞

- C. Indirect effect Europa heeft 3-4 jaar dure energie en India, China, VS niet! De-industrialisering Europa dreigt.
Structurele zorg + gasreductie + verduurzaming versnellen!

- D. Tekort aan technisch personeel en ...
% technische opleiding in onderwijs staat onder zware druk

Moeilijke weg naar duurzaamheid en continuïteit

- D. Verdienmodel Europa en Nederland bewaken
Hoe blijft industrie gezond, krachtig en innovatief?
- E. Actie's: CBAM, EU steunpakket, versnellen vergunningen, etc

FME wil industrie HIER behouden. We moeten verduurzamen en versterken!
Dat levert welvaart & welzijn & beter milieu op.

FME werkt daarom graag samen met:

- overheden Rijk, provincies en soms lokaal.
- energiebedrijven en netwerkbedrijven (publieke aandeelhouders)
- vakbonden
- andere branches

Hoe kunnen we elkaar begrijpen, samenwerken en versterken?

55% CO2 reductie in 2030 en klimaatneutraliteit in 2050 + een Circulaire Economie.
Dit zijn gigantische uitdagingen!
Maar niets doen is geen optie en kost nog meer

Vragen / discussie?

Meer weten?

Robert.van.beek@fme.nl